

Brevkort i statens tjänst

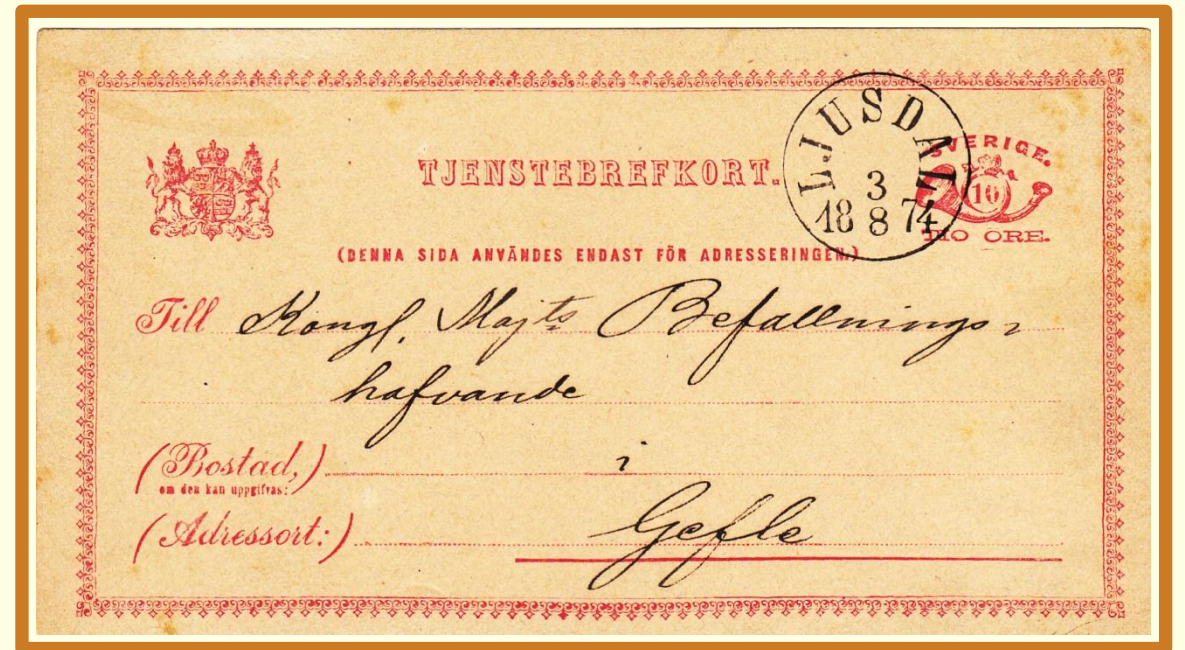
Inrikes	blad 1-3
Kungörelser & epidemirapporter	blad 4
Tilläggstjänster	blad 5-6
Utrikes	blad 7
Felaktigheter & misstag	blad 8

Tjänstebrevkort användes, precis som tjänstefrimärken, från och med den 1 januari 1874 till och med den 30 juni 1920. Reglerna för tjänstebrevkort var till stora delar samma som för vanliga brevkort. Några intressanta undantag finns dock, vilket tas upp i exponatet.

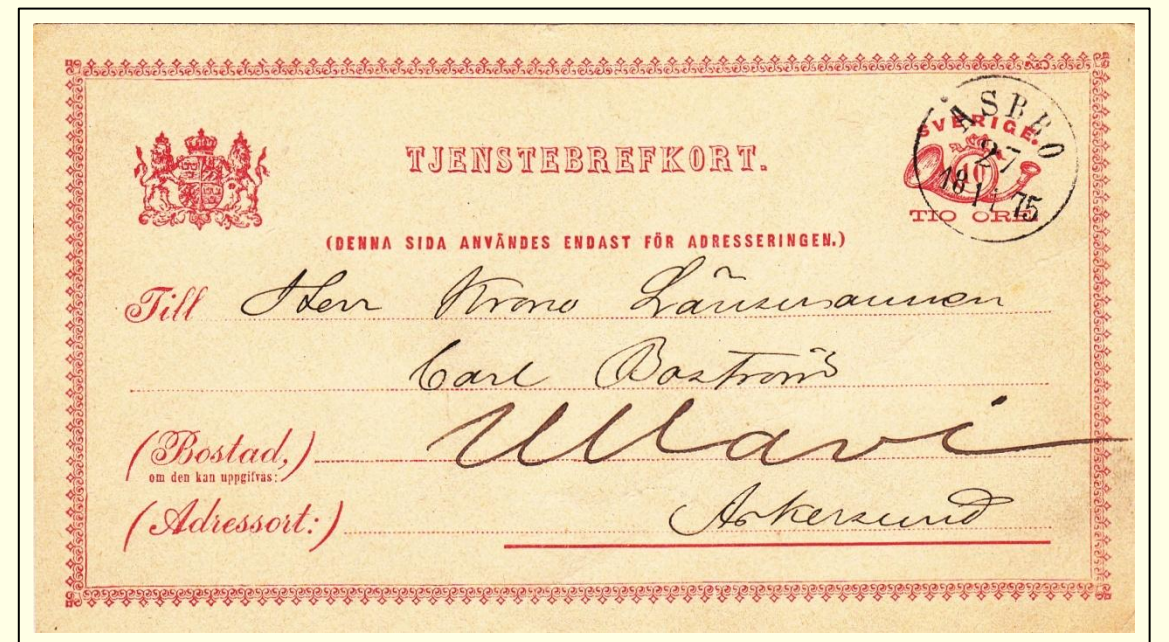
Tjänstebrevkort ger en intressant historisk inblick i statsförvaltningen under den aktuella perioden. Hur fungerade kommunikationen innan det fanns telefon och e-post? Vad var viktigt? Vilket språkbruk användes? Kortet nedan är ett fantastiskt exempel. Läs gärna texten!

Att det genom olyckshändelse oflidna goss barnet
 Justaf Ragnar från Boryd Mellomgården och son till
 Arentatorn härstädes Andreas Andersson blef kristeli-
 gen jordfästad i Lagmansreds kyrkogård den 14 juni
 år 1904, betygar,
 Holång som öfvan,
 J. J. Haggner.

Baksidan på tjänstebrevkort skickat från Lagmansered till Stora Mellby.

Använt första året.

Från	Inrikes porto
1 januari 1874	10 öre
1 januari 1877	6 öre
1 januari 1885	5 öre
1 juni 1918	7 öre
1 juli 1919	10 öre

Tjänstebrevkort var huvudsakligen tänkta att användas inrikes. Portot var under hela perioden från 1 januari 1874 till 30 juni 1920 samma som för vanliga brevkort.

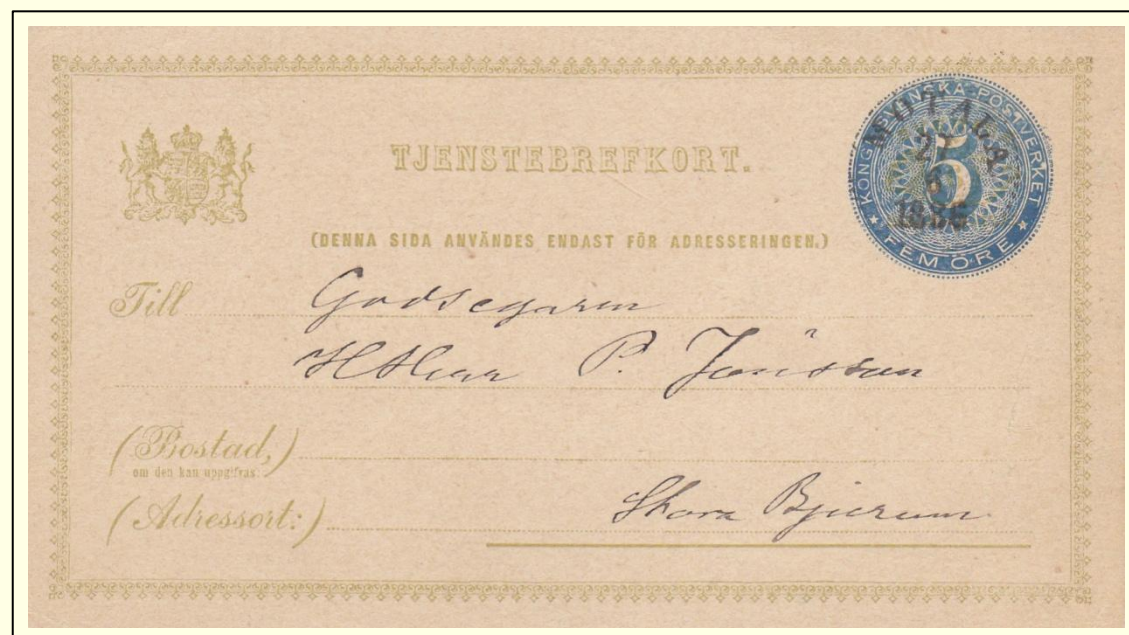
Inrikes

Meddelandet på baksidan lyder "permissionen beviljad", så vi får hoppas att kortet kom fram i tid trots två eftersändningar.

Använt första året.

Efter protosänkningen 1885 gjordes ett övertryck med den nya valören 5 öre.

Eftersändning med alla stämplat på plats.

Inrikes

Nedan: Portohöjningarna under 1910-talet krävde nya valörer av tjänstebrevkort.

Till höger: Portohöjningarna gav också möjlighet till dekorativa tilläggsfrankeringar.

TJÄNSTEBREVKORT

TJÄNSTEBREVKORT

TJÄNSTEBREVKORT

Till Pastorsämbetet i

Mabbeus

26.45-16/12

N:o 23
Norrtulls R.
28 JUN. 1917
STOCKHOLM

TJÄNSTEBREV

Vördiga Pastorsämbetet i

Gryts församling

Stjärnsjö

1217

TJÄNSTEB

*Konigl. Landbruksstyrelsens
Tuberkulosafdelning
Höckstads*

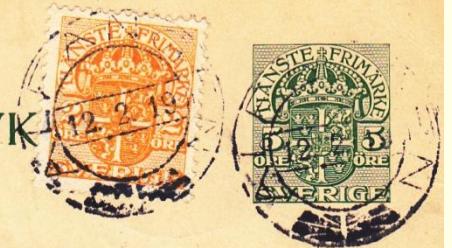
TJÄNSTEBREVKORT

Till Pastorsämbetet i

Caroli

TJÄNSTEBREV

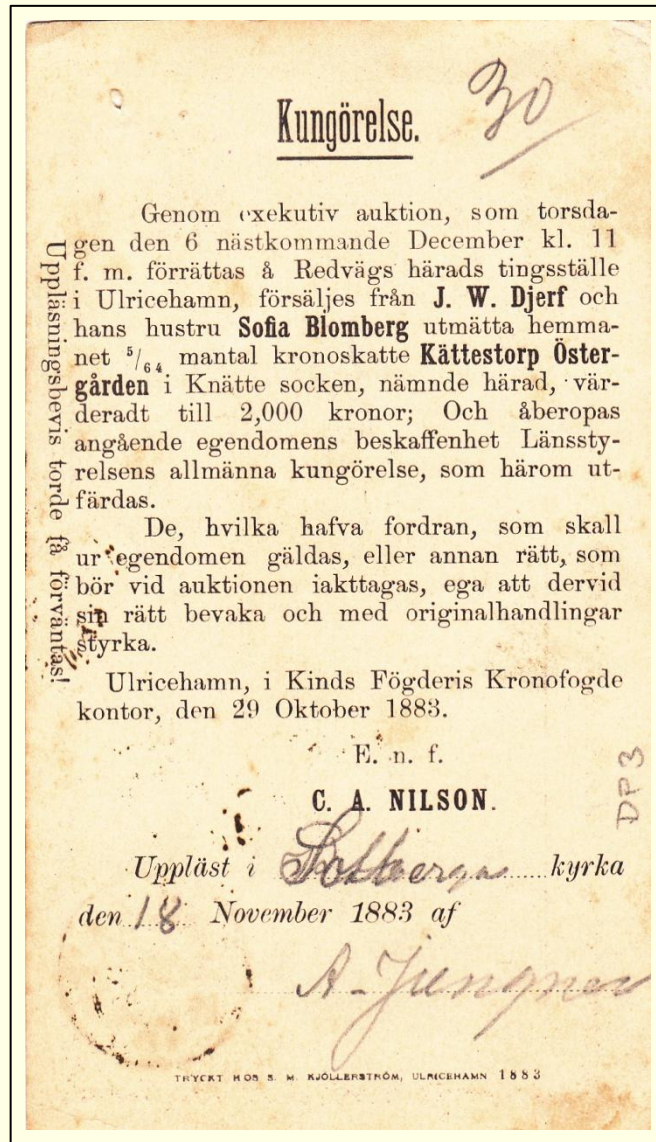
Spannmålsbyrån

Värgårda

817

Till höger: Lösen för tjänsteförsändelser var felanda porto, inte som för vanliga förändelser dubbelt felande porto.

Kungörelser & epidemirapporter

Till vänster: En speciell typ av tjänstebrevkort hade en tryckt kungörelse på baksidan. Korten skickades ut för att kungörelsen skulle läsas upp i kyrkan. Efter uppläsning skulle kortet returneras med en underskrift som intygade att kungörelsen hade lästs upp. Sådana tjänstebrevkort är kända från Kinds Fögderis Kronofogde i Ulricehamn.

Nedan till vänster: Kungörelse som har returnerats ofrankerad därför belagts med lösen.

Nedan till höger: Kungörelse som har frankerats med nytt brevkortspporto då den har returnerats.

Läkare skulle skicka in epidemirapporter två gånger i månaden. För ändamålet producerade ett speciell typ av tjänstebrevkort med förtryckt formulär på baksidan. Korten fick användas av läkare som normalt inte hade tjänstebrevsrätt.

Tilläggstjänster

Tjänstebrevkort kunde kompletteras med samma tilläggstjänster som vanliga brevkort: rekommendation (även med mottagningsbevis), begäran om expresseutdelning och postförskott.

Röda korset hade tjänstebrevsrätt och använde tjänstebrevkort med begärt postförskott som ett sätt att betala medlemsavgiften. Fru Elna Ståhle ville dock inte betala årsavgift för 1918, varför kortet har returnerats till avsändaren.

Socketbyrån i Falun ville att Livsmedelsnämnden i Djura skulle redovisa sockerkort omgående. Ärendet var tydligen så angeläget att avsändaren ansåg att det var befogat att begära expresseutdelning.

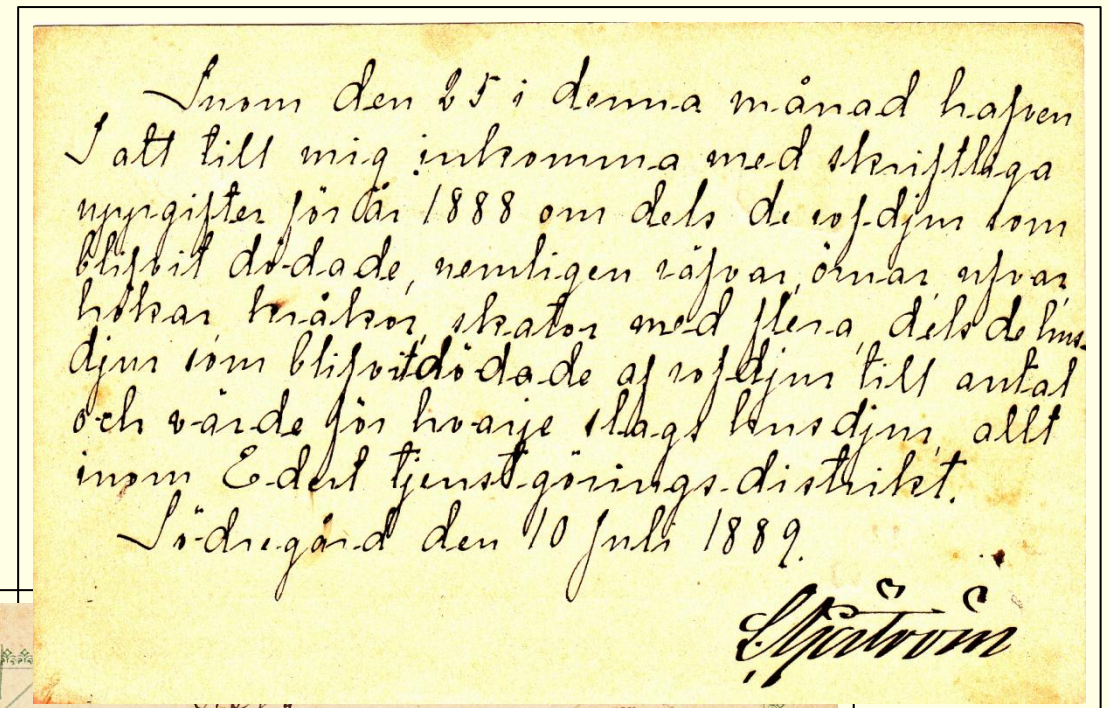
Tilläggstjänster

En besynnerlig korrespondens med rekommenderade tjänstebrevkort finns bevarad. Det var kronolänsman Lars Sjöström i Bårslöf utanför Helsingborg som rekommenderade tjänstebrevkort i stor omfattning under en period av närmare 15 år. När man läser meddelandena på baksidorna är det svårt att förstå anledningen till att korten rekommenderats, förutom att det självklart gav lite extra auktoritet åt myndighetsutövningen.

Meddelande om beviljad tjänstledighet.

Historiskt intressant är att studera anledningen till att avsändaren begärde mottagningsbevis för rekommenderade tjänstebrevkort.

Meddelande om försäljning av gods som ej har blivit utlöst vid järnvägen.

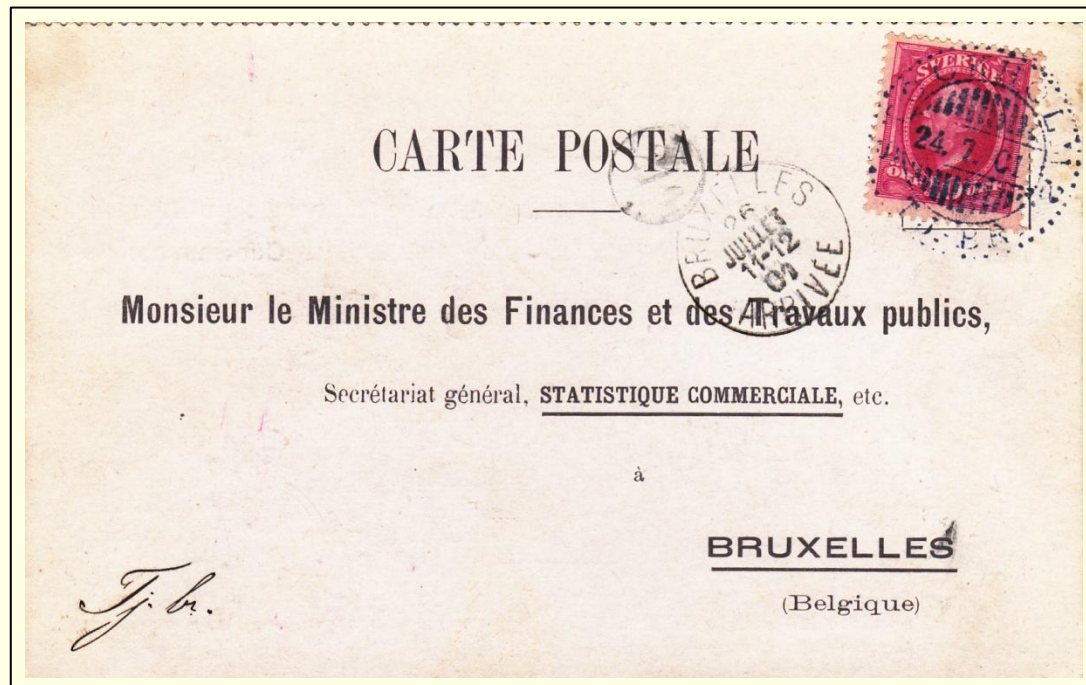

Utrikes

Tjänstebrevkort fick skickas till Norge. Till övriga länder skulle vanliga frimärken användas. Om tjänstebrevkort eftersändes utrikes så gällde valörstämpelns värde.

Tilläggsfrankering för utrikes användning på det här sättet var inte tillåten. Dessutom förefaller inte baksidans meddelande till "Mein Lieber Cilla" vara ett tjänsteärende. Statsmakterna såg ytterst allvarligt på privat användning av tjänstepost, så Herr Opfermann riskerade faktiskt dryga böter när han skickade det här kortet.

Felaktigheter & misstag

Högst upp till vänster: Det är svårt att se poängen med ett dubbet tjänstebrevkort, eftersom adressaten vid retur av svarskortet ändå måste ha tjänstebrevsrätt.

Mitten: Det här är någon form av svarskort där mottagaren hade tjänstebrevsrätt. (Baksidan är ett formulär för att beställa skrifter från Stockholmsutställningen 1897.) Det fanns inte något stöd i postala reglementet för att göra så.

Längst ner till vänster: Lokal trycksak som har alldeles för mycket text på baksidan.

Nedan: Ett kort skickat efter att tjänstebrevkort och -frimärken hade slutat att gälla. Frankeringen saknade betydelse. Kortet har en tryckt epidemirapport på baksidan och förmodligen ville man använda de kort som redan fanns tryckta även om de var frankerade.